

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 10 (98) жовтень 2021 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Бондар О.Б. – канд. с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наушкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – канд. хім. наук

Військові науки

Можаровський В.М. – д-р військ. наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глушченко Оlesia Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
НБУ ім. В.І. Вернадського, Google Scholar, CrossRef, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ серія КВ № 18987-7777Р,
видане Державною реєстраційною службою України 05.06.2012 року.

Обкладинка журналу приурочена до 85-річчя з дня народження Івана Федоровича Драча – українського поета, перекладача, кіносценариста, драматурга, державного і громадського діяча, першого голови Народного Руху України та Героя України. Івана Драча вважають поетом-новатором. Його творчість сповнена прихованої багатозначності, найхарактернішою ознакою якої є поєднання фантастичного і реального. «Поезія Івана Драча у 60-ті роки стала таким свіжим вітром, який пробудив інтерес у багатьох не тільки до української поезії й української літератури, а ширше – взагалі до всього українського», – так про свого колегу говорив поет Іван Антонович Малкович, назвавши його Гоголем у поезії.

ЗМІСТ**ТЕХНІЧНІ НАУКИ**

- Гричанюк І.О., Носовець О.К.**
Аналіз методів аугментації даних
для задач сегментації судин сітківки.....93
- Каратанов О.В., Устименко О.В., Єна М.В.,
Бова Є.А., Калашнікова В.І.**
Використання алгоритмів ройового інтелекту
при проектуванні систем управління груп
безпілотних літальних апаратів.....98
- Кубрак О.Д., Серант О.В., Балян А.І.,
Ярема Н.П., Смолій К.Б., Ушук Ю.О.**
Особливості моніторингу
вертикальних зміщень об'єктів
історико-культурної спадщини.....104
- Сидор Н.І.**
Інженерні цементуючі композити –
властивості, структура та застосування.....111
- Юдін М.М., Міночкін Д.А.**
Спрощена модель використання
технології блокчейн для контролю процесу
оновлення програмного забезпечення
пристроїв мережі інтернету речей.....115

ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ

- Немченко А.С., Назаркіна В.М.,
Мищенко В.І., Винник О.В., Гішян Ш.В.**
Аналіз особливостей оподаткування ПДВ
товарів аптечного асортименту
у світі та Україні.....119

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ
ТА СПОРТ**

- Galan Yaroslav, Beshlei Olga**
Assessment of the level of readiness
of teaching staff to implement innovative
forms of Olympic education.....125

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

- Західна О.Р., Круглякова В.В., Бацман І.В.**
Формування дохідної частини
державного бюджету України.....131
- Західна О.Р., Круглякова В.В., Святенко А.С.**
Стан та проблеми пенсійної системи
в Україні.....137
- Західна О.Р., Круглякова В.В., Стахів С.Ф.**
Непрямі податки у дохідній частині
державного бюджету і їх вплив
на суспільний добробут.....142
- Зінорук А.В.**
Аналіз ефективності брендингу
на підприємствах легкої
промисловості України.....147
- Литвин І.В.**
Досвід формування екосистем стартапів
у країнах Східної Європи
та можливості його застосування в Україні.....151

- Макар О.П., Дмитрик Л.З.**
МІСЕ-туризм – основа іміджевої
та економічної прогресивності
туристичної індустрії України.....160
- Мельничук М.О., Поляченко І.С.**
Фінансова звітність згідно вимог М(С)БО:
переваги та недоліки складання
у порівнянні з НП(С)БО.....168
- Романів Є.М., Цхай Д.О.**
Оптимізація державного фінансового
контролю за ефективністю використання
коштів у бюджетних установах.....172

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

- Данкович В.В., Токар О.Є.**
Динаміка позиції України в міжнародному
рейтингу відкритості бюджету.....178
- Zhemelinska Yevheniia, Hong Song Liu**
China – Serbia cooperation:
restrictions and challenges.....183
- Климчук І.І., Орлов С.Ю.**
«Гостра сила» Китаю в контексті України.....188
- Климчук І.І.**
Державне регулювання міжнародної
технічної допомоги на прикладі Львівщини192

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

- Андронов К.Ю., Гуренко Є.В.**
Релоадинг – поняття, обладнання,
проблематика контролю
та шляхи їх вирішення.....197

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Севрук В.Г.**
Медалі та монети, що присвячені присязі
Альбрехта Бранденбург-Ансбахського
Гогенцоллерна герцога Пруссії польському
королю Сигізмунду I Старому.....201
- Ходак І.В.**
Наукова спадщина М.П. Дашкевича
та його участь у роботі наукових інституцій...210

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

- Yarmolitska Nataliia, Gan Katherine**
A. Kozlov's reception of ancient Chinese
philosophy ideas in Ukrainian philosophy
of the late 19th – early 20th century.....215

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

- Полякова Т.І.**
Сучасний погляд на організацію
культуро-творчої діяльності
в правовій культурі.....220

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

- Бренюк А.Г.**
Народні звичаї та обряди
в творах українських художників.....225

Пиж'янова Н.В.

Аналіз основних елементів
весільного обряду Центральної України.....230

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ**Демченко О.П.**

Підвищення викладацької майстерності
науково-педагогічних працівників
у контексті євроінтеграційних процесів234

Деркач Ю.Я., Чорна Ю.Б.

Використання вправ та ігор комунікативного
спрямування як ефективного засобу
формування іншомовної компетентності.....241

Кам'янська Д.Д., Дьоміна В.В.

Найкращі застосунки відеозв'язку для реалізації
особистісного підходу під час дистанційного
навчання майбутніх перекладачів245

Кудикіна Н.В., Прохорова Н.А., Братусь І.В.

Теоретичні та організаційні основи розвитку
творчого потенціалу студентів
у контексті дистанційної освіти 251

Москалець О.М.

Впровадження здоров'язбережувальних
технологій на уроках математики
в початкових класах.....257

Парашинець С.Д., Горуйко Х.П.

Формування готовності майбутніх учителів
початкової школи до розв'язання типових
задач професійної діяльності: нові виклики.....262

Порядченко Л.А., Олексюк Т.Г.

Розвиток пізнавальних інтересів
молодших школярів.....266

Порядченко Л.А., Чопик І.Р.

Організаційно-методичні основи
формування читацької компетентності
учнів 3 класу засобами створення коміксів.....271

Радченко М.Р.

Педагогічна компетентність – одна зі сторін
професіоналізму майбутнього педагога.....278

Романенко Л.В., Романенко К.А.,

Ратушна А.Р.
Організація методичного супроводу
застосування ігрових технологій
на уроках «Я досліджую світ» у 3 класі.....282

Руденко Н.М., Івахненко Ю.Д., Широков Д.А.

Застосування інтерактивної технології «Ажурна
пилка» на уроках математики в 4 класі.....286

Руденко Н.М., Калашник О.С.,

Дмитрієва А.А., Широков Д.А.
Формування умінь розв'язування
задач на рух в учнів початкової школи
за допомогою коміксів.....291

Хоружа Л.А., Новак М.А.

Формування професійної етики
викладача вищої школи
у процесі розв'язання педагогічних задач.....296

Shenderuk Olena

Eniostyle as an interdisciplinary concept.....299

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ**Башинська І.Р.**

Вербалізація категорії кольору
в казково-фантазійному романі
Френка Баума «Чарівник з країни Оз».....303

Вашило О.В., Нагнибіда В.В.

Компресія в англomовних текстах галузі
механічної інженерії та особливості
її відтворення в українському перекладі.....307

Гапонова А.Є.

Самостійна робота слухачів
підготовчих відділень під час вивчення
української мови як іноземної..... 312

Dmytruk Olga, Lysenko Kateryna

Neologisms in English as a reflection
of #BlackLivesMatter movement..... 316

Івасюта М.І.

Орнітологічні назви-символи
у творах письменників Буковини
кінця ХІХ – початку ХХ ст..... 321

Кравчук Ж.В., Марченко В.В.

Англomовні мотиваційні промови:
лінгвопрагматичний
та перекладацький аспекти..... 326

Kuznietsova Krystyna

Literary portraits of the new century. Search for
identity through cognition of places and cities... 329

Лободзінська К.А., Марченко В.В.

Особливості відтворення наративної
напруги в англomовній літературі жахів.....333

Марченко В.В., Лоп'янецька Р.О.

Мовні особливості TED-лекцій
на екологічну тематику як публічного виступу
та специфіка їхнього впливу на слухача.....338

Матюшенко О.С., Марченко В.В.

Мова ворожнечі як соціокультурний
та лінгвістичний феномен.....343

Романишин Н.І., Бегун М.А.

Відтворення лексики-граматичних
особливостей ідіостилю письменника
у перекладі (на матеріалі твору
Дж. Лондона «Мартін Іден»).....349

Смирнов О.В.

Поетика мережевої лірики про події
в зоні ООС як детермінанта
соціального клімату.....353

Цьох А.Й., Іваночко В.Я.

Паралельні корпуси у дослідженнях
відтворення ідіостилю у перекладі
(на основі паралельного корпусу роману
Дж. Лондона «White Fang»).....358

CONTENTS

ENGINEERING SCIENCES

- Hrychaniuk Ivan, Nosovets Olena**
Analysis of data augmentation methods for retinal vessel segmentation problems.....93
- Karatanov Oleksandr, Ustumenko Oleksandr, Yena Maksym, Bova Yehor, Kalashnikova Vasylysa**
The use of swarm intelligence algorithms in the design of control systems for groups of unmanned aerial vehicles.....98
- Kubrak Olena, Serant Oksana, Balian Andriy, Yarema Natalia, Smoliy Kateryna, Ushchuk Yuliia**
Features of monitoring of vertical displacements of historical and cultural heritage objects.....104
- Sydor Nazar**
Engineered cementitious composites – properties, structure and applications.....111
- Yudin Mykhailo, Minochkin Dmytro**
Simplified model of blockchain technology usage to control the firmware update process of internet of things devices.....115

PHARMACEUTICAL SCIENCES

- Nemchenko Alla, Nazarkina Viktoriya, Mishchenko Viktoriia, Vynnyk Olena, Gishan Shushan**
Analysis of features of vat taxation of pharmacy range in the world and Ukraine.....119

PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

- Galan Yaroslav, Beshlei Olga**
Assessment of the level of readiness of teaching staff to implement innovative forms of Olympic education.....125

ECONOMIC SCIENCES

- Zakhidna Oksana, Kruhlyakova Vira, Batsman Iryna**
Formation of the revenue part of the state budget of Ukraine.....131
- Zakhidna Oksana, Kruhlyakova Vira, Svyatenko Anhelina**
State and problems of the pension system in Ukraine.....137
- Zahidna Oksana, Kruhliakova Vira, Stakhiv Sofiia**
Indirect taxes in the revenue part of the state budget and their impact on public welfare.....142
- Zinoruk Lidiia**
Analysis of the efficiency of branding at the enterprises of light industry of Ukraine.....147

Lytvyn Iryna

Experience of formation of startup ecosystems in Eastern Europe countries and opportunities its application in Ukraine.....151

Makar Oksana, Dmytryk Liliia

MICE-tourism – the basis of the image and economic progressiveness of the tourist industry of Ukraine.....160

Melnychuk Maryna, Poliachenko Iryna

Financial statements according to IAS requirements: advantages and disadvantages of compilation in comparison with NAS.....168

Romaniv Yevgen, Tskhai Diana

Optimization of state financial control over the efficiency of use of funds in budgetary institutions.....172

POLITICAL SCIENCES

Dankovych Viktoriia, Tokar Olha

Dynamics of Ukraine's position in open budget index.....178

Zhemelinska Yevheniia, Hong Song Liu

China – Serbia cooperation: restrictions and challenges.....183

Klymchuk Iryna, Orlov Serhii

China's sharp power in the Ukrainian context.....188

Klymchuk Iryna

State regulation of international technical assistance by the example of the Lviv region.....192

LAW SCIENCES

Andronov Kostiantyn, Hurenko Yevhen

Reloading – concepts, equipment, control issues and ways to solve them.....197

HISTORICAL SCIENCES

Sevruk Volodymyr

Medals and coins devoted oath Albrecht of the Brandenburg-Ansbach Hohenzollern Duke of Prussia Polish King Sigismund I the Old.....201

Khodak Inna

Scientific heritage M.P. Dashkevich and his participation in the work of scientific institutions.....210

PHILOSOPHICAL SCIENCES

Yarmolitska Nataliia, Gan Katherine

A. Kozlov's reception of ancient Chinese philosophy ideas in Ukrainian philosophy of the late 19th – early 20th century.....215

CULTURAL STUDIES

Polyakova Tetyana

Modern view of the organization cultural and creative activity of legal culture.....220

HISTORY OF ART

Brenyuk Alla

Folk traditions and rituals
in the Ukrainian artists works.....225

Pyzhianova Nataliia

Analysis of the main elements
of the wedding ceremony of Central Ukraine.....230

PEDAGOGICAL SCIENCES

Demchenko Olena

Improving the quality of teaching activities
of research and teaching staff in the context
of european integration processes.....234

Derkach Yuliya, Chorna Yuliia

The usage of exercises and games
of communicative direction as an effective mean
of formation of foreign language competence.....241

Kamianska Daryna, Diomina Viktoria

The best video applications
for the implementation of a personal approach
during distance learning of future translators....245

Kudykina Nadiia, Prokhorova Nataliia,

Bratus Ivan
Theoretical and organizational foundations
for the development of the creative potential of
students in the process of distance education....251

Moskalets Oksana

Introduction of health-saving technologies
in mathematics lessons in primary schools.....257

Parashchynets Svitlana, Horuiko Khrystyna

Building the readiness of future
primary school teachers to solve typical
professional problems: new challenges.....262

Poryadchenko Lesya, Oleksiuk Tetiana

Development of cognitive interests
of junior schoolchildren266

Poryadchenko Lesya, Chopyk Iryna

Organizational and methodological fundamentals
of formation of reading competence of 3th grade
students by means of creation of comics.....271

Radchenko Mariia

Pedagogical competence – part
of the professionalism of the future teacher.....278

Romanenko Lyudmyla, Romanenko Kateryna,

Ratushna Anastasiya
Organization of methodological support
for applying game technologies in «I Am
Exploring the World» lessons in grade 3.....282

Rudenko Nina, Ivakhnenko Yuliia,

Shyrov Denys
The application of the jigsaw interactive
technique in mathematics lessons in grade 4....286

Rudenko Nina, Kalashnyk Oksana,

Dmitriieva Anastasiia, Shyrov Denys
Developing skills for solving motion problems
in primary school students through comics.....291

Khoruzha Lyudmila, Novak Maryna

Formation of professional ethics
of higher education teacher in the process
of solving pedagogical problems.....296

Shenderuk Olena

Eniostyle as an interdisciplinary concept.....299

PHILOLOGICAL SCIENCES

Bashynska Iryna

The verbalization of the category
of color in Frank Baum's fairy-tale fantasy
novel "The Wizard of Oz".....303

Vashchylo Olha, Nahnybida Valentyna

Compression in English texts
on mechanical engineering and peculiarities
of its translation in Ukrainian.....307

Haponova Liudmyla

Independent work listeners of preparatory
departments while studying the Ukrainian
language as a foreign language.....312

Dmytruk Olga, Lysenko Kateryna

Neologisms in English as a reflection
of #BlackLivesMatter movement.....316

Ivasiuta Maryna

Ornithological symbolic names in the works
of Bukovinian writers of the late XIX
and early XX centuries.....321

Kravchuk Zhanna, Marchenko Valentyna

English-language pep talks:
linguopragmatic and translational aspects.....326

Kuznietsova Krystyna

Literary portraits of the new century. Search for
identity through cognition of places and cities1.329

Lobodzinska Kateryna, Marchenko Valentyna

Features of narrative tension reproduction
in horror literature.....333

Marchenko Valentyna, Lopianetska Roksolana

Linguistic features of TED-talks
on the ecological issues as a public speech
and their influence on the listener.....338

Matiushenko Olena, Marchenko Valentyna

Hate speech as a sociocultural
and linguistic phenomenon343

Romanyshyn Nataliia, Behun Marta

Reproduction of lexical
and grammatical features
of author's idiostyle in translation (based
on the Jack London novel 'Martin Eden').....349

Smyrnov Oleksandr

Poetics of online lyrics about events
in the JFO zone as a determinant
of social climate.....353

Tsiokh Larysa, Ivanochko Viktoriia

Parallel corpora in the study of idiostyle
reproduction in translation (based on the
parallel corpus of J. London's "White Fang").....358

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-56>

УДК 373.31

Порядченко Л.А., Чопик І.Р.
Київський університет імені Бориса ГрінченкаОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ
ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
УЧНІВ З КЛАСУ ЗАСОБАМИ СТВОРЕННЯ КОМІКСІВ

Анотація. У статті розглядаються поняття «читання», «читацька компетентність» та її складові, «технологія формування читацької компетентності», «навчальний комікс», поняття організаційно-методичних основ формування читацької компетентності учнів початкової школи засобами створення коміксів та його переваги перед іншими формами методичної роботи. Здійснено аналіз онлайн-сервісів для створення коміксів та можливості їх використання для формування читацької компетентності учнів 3 класу на уроках в початковій школі. Розроблено методичні рекомендації до організації роботи з використанням онлайн-сервісів для створення коміксів на уроках у 3 класі. Робота з коміксами – це зовсім новий погляд на навчання читанню. Застосування даної технології дає можливість сприяти розвитку мотивації учнів до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у добірї текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати ілюстрований текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо.

Ключові слова: читання, читацька компетентність, комікс, навчальний комікс, молодші школярі, початкова школа.

Poryadchenko Lesya, Chopyk Iryna
Borys Grinchenko Kyiv UniversityORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL FUNDAMENTALS
OF FORMATION OF READING COMPETENCE
OF 3TH GRADE STUDENTS BY MEANS OF CREATION OF COMICS

Summary. The world is constantly changing, and life does not stand still. The same can be said about education. What was new and modern yesterday is no longer relevant today. Digital age students need completely new approaches to learning that include multimedia. Children have completely different requests and needs. Unfortunately, a rather disturbing trend in this, we can see a decrease in interest in reading. After analyzing the research of the Ukrainian Institute of the book "Reading in the context of media consumption and life design", we can safely say that today children do not read, moreover, they are not interested and instead of the book children choose television and social networks. This, in itself, is already a global problem, as it contributes to the decline of literacy among children. The teacher of the 21st century has a difficult task – to maintain the interest of his wards in learning, to give high motivation for self-development and knowledge of the world. However, it is not easy to compete with such interesting and attractive gadgets. But the question is, should we compete and fight them? Maybe it's better to turn them into a powerful learning tool? Such a tool, without exaggeration, can be called the Internet, where you can find many interesting and useful services and online programs that can be used to radically change the learning process. It's also a great way to increase students' interest in reading. Unfortunately, the use of comic book technology is becoming more and more popular among teachers, unfortunately, mostly foreign ones. Today, this method of teaching and forming students' reading competence is still completely unexplored, however, the first results of those who still tried to explore this technology are quite impressive and indicate the effectiveness of its use, including in primary school. Working with comics is a whole new look at learning to read. The use of this technology makes it possible to promote the development of students' motivation to read, involving them in reading activities, which is based on student initiative and independence in the selection of texts for reading and interpretation of what is read.

Keywords: reading, reading competence, comics, educational comics, junior high school students, elementary school.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сучасних учнів, на сьогодні, майже неможливо нічим здивувати. Те, що було новим і сучасним учора, сьогодні вже є неактуальним. Учні цифрового віку потребують абсолютно нових підходів у навчанні, які включають в себе мультимедіа. У дітей зовсім інші запити та потреби. Нажаль, досить тривожну тенденцію, у цьому, ми можемо спостерігати у зниженні інтересу до читання. Проаналізувавши, дослідження Українського інституту книги «Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання», можемо сміливо гово-

рити, що сьогодні діти не читають, більше того, їм це не цікаво і замість книги діти обирають телебачення та соціальні мережі. Це, саме по собі, вже є глобальною проблемою, адже це сприяє падінню грамотності серед дітей.

Вчитель ХХІ століття має непросте завдання – підтримувати інтерес своїх підопічних до навчання, давати високу мотивацію до саморозвитку та пізнання світу. Проте, нелегко конкурувати з такими цікавими та вабливими гаджетами. Але постає питання, чи варто конкурувати та боротись з ними? Можливо, краще перетворити їх на потужний інструмент навчання?

Все більшої популярності серед педагогів набуває використання технології створення коміксів. Окрім цього, впроваджувати слід й ІКТ-технології, особливо нині, в умовах дистанційного навчання. Використовуючи роботу з коміксами педагог урізноманітнює форму подачі нового матеріалу, передає складні ідеї та концепції за допомогою мінімальних художніх засобів, може якісно та цікаво організувати навчання не тільки очне, а й дистанційне.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання нестандартних та мультимедійних технологій для навчання досліджували О. Борзенкова, Р. Романишин, А. Єршов, А. Марон, Б. Ломова, В. Андрієвська, В. Биков, В. Мартиненко, В. Рибалко, Г. Колесова, Л. Романенко, Н. Морзе, С. Скворцова, Т. Попова, Я. Гаєвець та ін.

Конкретно, дослідження про ефективність використання коміксів в освіті та формування читачької компетентності учнів, саме серед українських вчених, проводять Є. Карлаш, І. Дівакова, І. Пахомова, М. Шинкевич, Н. Кривко, Т. Ткаченко та ін. Вивченням цього питання також займалися і зарубіжні вчені, зокрема J. Combs, J. H. Press, J. Sellars Luisa Guillermina Ramirez Mazariegos, M. Manno, M. Sarlitto, S. Cary та ін.

Виділення не вирішених частин проблеми. Нині існує досить багато досліджень та праць щодо використання нетрадиційних та мультимедійних засобів навчання в початковій школі, які зачіпають і використання коміксів для формування читачької компетентності молодших школярів. У своїх працях вчені говорять про ефективне використання коміксів у навчанні загалом. Але, практично, залишається не дослідженим формування читачької компетентності учнів початкової школи засобами створення коміксів, в тому числі, й з використанням ІКТ-технологій.

Тобто, сьогодні практично відсутні методичні рекомендації застосування навчальних коміксів для формування читачької компетентності учнів початкової школи та розробки навчальних матеріалів у відповідних онлайн-сервісах для створення навчальних коміксів.

Мета статті. Головною метою статті є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності організаційно-методичних основ формування читачької компетентності учнів 3 класу засобами створення коміксів.

Завданнями статті є: довести ефективність організаційно-методичних основ формування читачької компетентності учнів 3 класу засобами створення коміксів; визначити організаційно-методичні рекомендації застосування інтернет-сервісів для створення коміксів на уроках в початковій школі.

Виклад основних результатів дослідження. Сучасний вчитель знаходиться в постійному пошуку та працює над тим, як зробити урок цікавим, сучасним, ефективним аби в учнів була сильна мотивація та бажання вчитись та розвиватись. Але тут виникає проблема, вчитись та розвиватись неможливо, якщо не читаєш. Яке майбутнє України побудують діти, що не читають? На жаль, така проблема існує і це є встановленим фактом. За результатами досліджень

2019–2020 рр., проведених в Україні, з ціллю встановлення інтересу населення до читання, картина є досить невтішною. Більше половини українців не читають книжки. Про це свідчить всеукраїнське опитування компанії «Research & Branding Group». За результатами – 43% українців вважають, що читають регулярно. Натомість 57% – майже не беруться за книжки [2].

Діти стаючи дорослішими, втрачають цікавість до читання книг, а батьки часто не звертають уваги на це та не заохочують читання книжок вдома.

Сьогодні, вчені тлумачать процес читання як інформаційну активність, під час якої відбувається декодування набору умовних символів (знаків), що фіксують будь-яку інформацію, а це може відбуватися лише за умов активної взаємодії всіх пізнавальних процесів [1].

І. О. Зимня відзначає, що читання є також складною психологічною структурою особливо роду діяльності – мовленнєвої, що складається із трьох фаз: спонукально-мотиваційної (мотив та усвідомлення завдань читання), аналітико-синтетичної (впізнавання лексичних одиниць та граматичних структур), що містить фази змістового прогнозування, вербального зіставлення, встановлення змістових зв'язків між словами та змістовими частинами тексту, змістоформування та виконавчої, яка закінчує прийом інформації та має вербальний або невербальний характер [18].

В. О. Артёмов пояснює, що процес, читання починається із зорового сприймання, яке спирається безпосередньо на відчуття. Графічний символ (буква) є подразником зорового аналізатору, який відповідає за початок та подальшу роботу відповідних зон кори головного мозку. Після того, як читач отримує зоровий сигнал, відбувається внутрішнє перетворення сприйнятих символів у конкретні значення, відповідно до мовленнєвих знань [1].

Головний мозок при читанні працює в кілька етапів. Спочатку активізується первинна зорова кора, що «фотографує» побачені графічні знаки та передає інформацію у кутуову звинину, пов'язану з зоною Верніке. Слідом активується зона Брока, відповідальна за мовлення. До загального процесу залучаються і первинна слухова кора, пов'язана з зоною Верніке, та моторна кора (наприклад, умикаються лицьові м'язи, відповідальні за артикуляцію). Що краще розвинений навик читання, то швидше відбувається декодування й осмислення змісту тексту [4].

О. Пелюшенко, [16] пояснює, що читання є чудовою розминкою для мозку та інтелекту, називає причини значення процесу читання в житті людини. Детальні тлумачення можна знайти в таблиці 1.

Однак, сьогодні, книга залишається не такою привабливою як сучасний гаджет. Діти не читають, а вже значно цікавіше переглянути мультяк чи кіно, послухати казку чи улюблений твір в аудіо-форматі. Що ми, як вчителі, можемо зробити з цим? Ми пропонуємо розглянути читання коміксів як один з ефективних методів формування читачької компетентності в молодших школярів. В Україні багато дослідників та вчителів вже відзначили перспективність використання коміксів в освіті.

Таблиця 1

Значення процесу читання в житті людини

Функція	Значення
Відволікання	Чудова можливість розслабитись і відволіктися від щоденних проблем та асимілюватися від стресу.
Концентрація	У сучасному світі нова інформація постійно надходить до мозку людини, дуже важко сфокусуватися на чомусь важливому чи потрібному. Читаючи та повністю поринаючи в описаний у книзі світ, ми вчимося фокусуватися.
Активна робота мозку	Звичка читати, яка виникла у дитинстві і залишається з людиною до старості, значно сповільнює процес погіршення пам'яті. У тих, хто читає, з віком зниження розумової активності і пам'яті відбувається на 32% повільніше. Мозок людей, котрі читають щонайменше годину в день (газети та журнали такого ефекту не дають), формує нові зв'язки і підтримує пам'ять у тонусі [9].
Емпатія	Нестача емпатії та розуміння того, як можуть почувати себе інші люди в тих чи інших життєвих обставинах, може сприяти тому, що людина почуватиме себе самотньою та відірваною від світу. Читання художньої літератури дозволяє поставити себе на місце іншого, зрозуміти, що він відчуває. Як результат, дуже імовірно, що на багато речей та вчинків читаць погляне з іншої точки зору.
Безпека пізнання світу	Для повноцінного життя людям необхідно відчувати величезний спектр емоцій, і не завжди вони бувають позитивними. В процесі читання людина отримує можливість відчувати ще й сум, біль, втрату, злість, тощо, не піддаючись небезпеці.
Вираження думок та почуттів	Читання урізноманітнює і збагачує словниковий запас дитини.

Як стверджує Н. Кондзелка, сюжет коміксів, зазвичай заснований на дії. В коміксах такий рух простежується по всій сторінці що дозволяє дійти до висновку швидше та з кращим розумінням тексту. Основне навантаження у вербальній частині тексту несуть діалоги. Інформація, що міститься в картинках, усуває необхідність у тривалих описах, тим самим дозволяючи швидко читати книгу-комікс [7].

Аби збагнути сутність системи роботи з коміксами слід ознайомитися з роботами «Розуміючи комікси: невидиме мистецтво» (Understanding Comics: The Invisible Art) Скотта МакКлауда (Scott McCloud) та «Комікси й секвенційне мистецтво» (Comics and Sequential Art) Вілла Ейзнера (Will Eisner), де дослідники описують сам процес створення коміксів та визначають головні їх функції:

- залучають до читання дітей-візуалів;
- допомагають зіставляти візуальний та вербальний тексти;
- збагачують словниковий запас і вчать бачити пунктуацію;
- вчать бачити логічний чи/та нелогічний ланцюжок розвитку подій;
- вчать упізнавати нелінійні сюжети;
- допомагають семіотично розкодувати картинки й проговорювати промальовані коди;
- розвивають уміння організувати інформацію в логічний ряд;
- за умов проговорювання прочитаного розвивають дитяче мовлення;
- розвивають уяву й фантазію;
- в умовах креативних занять формують креативні навички;
- заохочують дітей до дослідження різних жанрів та форматів, формуючи цікавість до літератури загалом.

Комікс (від англ. comic – комедійний, комічний, смішний; рідше вживається термін англ. sequential art) – дослівно «послідовне мистецтво», яке використовує послідовність малюнків, які створюють певну розповідь [12; 13].

О. Колесник, Б. Філоненко говорять, що комікс – це певна черговість зображень, об'єднаних

однією історією або ідеєю. Люди здавна мислили серіями зображень – це природно та зрозуміло: ми сприймаємо світ візуально і нам зручно його так передавати. Перевага «історії через зображення» полягає в тому, що людям для розуміння не потрібна мова – картинку зможе усвідомити кожен, незалежно від віку, країни, епохи та інших факторів [3; 17].

У коміксах, зазвичай, текст майже відсутній або ж його немає, існують так звані «німі» комікси з інтуїтивно зрозумілим сюжетом. Але найчастіше, пряма мова в коміксі передається за допомогою філактар – «словесної бульбашки», яка «видається» з вуст персонажа. Слова автора зазвичай поміщають над, або під кадрами коміксу [10, с. 265].

Нині, в умовах НУШ, виділяється загалом 11 ключових компетентностей, проте спільними для всіх цих компетентностей є: «уміння читати і розуміти прочитане», «уміння висловлювати думку усно і письмово», «критичне і системне мислення» [14, с. 16].

За напрацюваннями Г. Колесової [5], структуру читацької компетентності представлено в таблиці 2.

Згідно діючих типових освітніх програм для 3 класу, змістова лінія «Читаємо» спрямована на розвиток мотивації дітей до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у добірї текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо [19].

Дані завдання, сьогодні, вчитель має реалізувати по-новому. В цьому допоможе технологія створення коміксів.

Н. Кривко вважає, що методика роботи з коміксами викликає в багатьох вчителів та батьків недовіру через низку стереотипів, що комікси створені тільки для розваг і, що це «поверхова» література [8].

Джин Ян визначає 5 сильних сторін коміксу в освіті (табл. 3) [23].

Структура читацької компетентності

Складові читацької компетентності	Передбачені компетенції
Мовленнєва	– вербально/невербально висловлюватись; – аналізувати прочитане, вести діалог; – формулювати запитання за змістом тексту та відповідати на запитання; – переказувати твір; – виразно читати текст
Літературознавча	– володіти базовими знаннями з літератури; – оперувати літературознавчими поняттями
Бібліотечно-бібліографічна	– здійснювати пошукову діяльність; – працювати зі словниками та іншою довідковою літературою
Літературно-творча	– творчі літературні здібності
Емоційно-ціннісна	– набувати емоційного та особистісного розвитку; – вміти оцінювати прочитане

Сильні сторони застосування коміксу в освіті

Критерій	Характеристика
Спонукальний	Здатність мотивувати учнів. Комікси здатні спростити та візуалізувати найскладнішу інформацію.
Візуальний	Комікси, що складаються з «живописних та інших образів» є візуальним носієм інформації. Учням «низького та середнього рівня інтелекту» особливо допомагатиме візуальна якість коміксів.
Постійність	Фільми та анімація, на відміну від коміксів, є візуальними, але «обмеженими часом». Мова та дії у кіно та анімації – «швидкоплинні». Час у коміксі ж прогресує так швидко, наскільки читач рухає очима по сторінці. Швидкість передачі інформації повністю визначається читачем.
Посередництво	Комікси можуть служити проміжним кроком до складних дисциплін та концепцій. Окрім читання та письма, проекти, засновані на коміксах, можуть розвивати навички малювання, комп'ютера та дослідження. Багато навичок, що використовуються у створенні коміксів, можна застосувати до створення фільмів, ілюстрацій та навіть веб-дизайну.
Популярність	Включаючи популярну культуру до навчальної програми, вчителі можуть подолати розмежування, яке багато учнів відчувають між своїм життям у школі та поза нею.

Існує безліч онлайн-сервісів та програм для створення коміксів. Однак, не всі вони підійдуть вчителю для організації роботи на уроці. Більшість сервісів є платними, занадто складними і потребують спеціальних знань і навичок або ж їх контент створений не для дитячої аудиторії. Знайти потрібну програму, сервіс чи додаток досить складно і потребує значних затрат часу, якого у вчителів, зазвичай, немає. Також є проблемою брак часу на навчання, адже потрібний сервіс потрібно не тільки знайти, але й навчитись працювати в ньому та знати як і коли доречно використати розроблені матеріали.

Передусім, нас цікавили функціональні, безкоштовні і, головне, прості сервіси, що надають легкий доступ до програм як вчителю, так і учням.

В кожному з цих онлайн-сервісів надано певну кількість шаблонів, що групуються: люди (діти, підлітки, юнаки, дорослі, люди похилого віку), тварини, предмети, транспорт, спеціальні знаки, фони (школа, ліс, місто, будинки, історичні та міфологічні краєвиди, природа тощо).

Створюючи сюжет, можна обрати вираз обличчя, положення тіла, настрої героя, змінити його зовнішність, одяг, тощо.

В таблиці 4 детальніше можна ознайомитись з основними характеристиками сучасних онлайн-сервісів, програм та додатків для створення саме навчальних коміксів, які можна використовувати не тільки для роботи онлайн, а й роботи в класі з можливістю роздрукувати матеріал.

Сервіси досить прості, тому працювати з ними матимуть змогу і учні. Більшість з них не вимагають в користувачів реєстрації і працювати з ними можна починати одразу.

Тобто, говорячи про переваги використання саме цих сервісів, можна зазначити такі: доступний сервіс в матеріальному плані, простий інтерфейс (інтуїтивно-зрозумілий), використання шаблонів, можливість створення абсолютно нового продукту, можливість поширення, універсальність.

Недоліки: іншомовний інтерфейс, попередня підготовка вчителя та учнів, інколи матеріали потребують конвертації.

З чого починати роботу з технологією створення коміксів? Перш за все, ми маємо навчити учнів «читати» картинку. Починати слід з кольорів. Запитайте учня, які кольори в ілюстрації зустрічаються найчастіше. Далі співставте певний колір з конкретною емоцією та/або дією. Наприклад, червоний колір – щось захоплює, чорний розповідати страшну історію, синій – щось сумне, жовтий – приємне хвилювання [20].

Наступний крок – це навчитись читати лінії. Дайте завдання визначити різні види ліній на ілюстрації, поясніть, що означає кожна лінія:

- звичайна лінія – це рівне висловлювання, спокійний діалог;
- «хмарчата» лінія – означає думки героя;
- пунктирна лінія – персонаж говорить щось пошепки;

Таблиця 4

Сучасні онлайн-сервіси, програми та додатки для створення коміксів

Онлайн-сервіси		Потребують завантаження на гаджет	
StoryboardThat	Ціна: Безкоштовна базова версія; Мова: англійська.	Comic Life	ПЗ: Windows/macOS; Ціна: Безкоштовна версія – 30 днів; Мова: наданий вибір.
Pixton	Ціна: Безкоштовно; Мова: італійська.	Krita	ПЗ: Windows; Ціна: Безкоштовно; Мова: наданий вибір.
Make Beliefs Comix	Ціна: Безкоштовно; Мова: наданий вибір.	MediBang Paint Pro	ПЗ: Windows/macOS; Ціна: Безкоштовно; Мова: наданий вибір.
Debate365	Ціна: Безкоштовно; Мова: англійська.	Мобільні додатки	
Canva	Ціна: Безкоштовно; Мова: українська.	Comica	ПЗ: Android/iOS; Ціна: Безкоштовно; Мова: наданий вибір.
Write Comics	Ціна: Безкоштовно; Мова: англійська.	Comic and cartoon maker	ПЗ: Android/iOS; Ціна: Безкоштовно; Мова: наданий вибір.
Marvel HD	Ціна: Безкоштовно; Мова: англійська.	MomentCam	ПЗ: Android/iOS; Ціна: Безкоштовно; Мова: наданий вибір

– криві або гострі лінії – передають сердитий або занадто піднесений настрій персонажа, зазвичай це означає емоційне висловлювання.

Потім, необхідно звернути увагу дітей на форми та предмети в коміксах. Поясніть, що чим більший предмет і чим ближче він розміщений на малюнку до читача, тим більш вагомим він є в історії.

Після того як учні зрозуміли принцип читання коміксів, слід з'ясувати коло інтересів та вподобань третьокласників у виборі літератури. Якщо, в 6-7 років учні проявляють інтерес до тих книжок, які зможуть самостійно опанувати (вірші, казки, невеличкі оповідання, тощо), то в учнів 3 класу актуалізується інтерес до книг про природу, саме у світі тварин і рослин дитина відчуває себе більш дорослою та вільною [5].

Саме тому, створюючи комікс слід орієнтуватися на улюблених героїв-тварин учнів. Це можуть бути улюблені герої казок або ж мультфільмів (Лис Микита, Король Лев, герої мультфільму «Мадагаскар», «Спілка тварин», «Рататуй», «Льодовиковий період», тощо). Проте, не слід обмежуватись лише цією тематикою. Нині, популярними є супергерої світу Marvel, компанією якого був створений додаток Marvel HD, що дозволяє користувачам створювати власні комікси з улюбленими героями [22].

Обравши головних дійових осіб коміксу, слід розробити детальний сюжет та продумати композицію:

- Про що комікс?
- Хто головні дійові особи?
- Який вигляд вони мають?
- Де відбуваються події?
- Що говорять герої?
- Як розвивається сюжет?
- Очікуваний/неочікуваний результат [].

Обговоріть структуру коміксу – кількість блоків, сторінок, чи будуть у ньому заголовки й додаткові описи, вид бульбашок для реплік, висновки.

Проводити уроки такого формату слід не більше 1 разу на тиждень. Періодично обговорюйте

з дітьми сюжети, які презентували на попередніх заняттях із використанням коміксів [21].

Проте слід пам'ятати, що, перед початком роботи з онлайн-сервісами для створення коміксів, слід не тільки самому детально ознайомитись з функціоналом програм, але й навчити роботи з електронними сервісами учнів (за потреби, батьків). Краще створити фото-, відео-інструкцію або ж виділити 1 урок для розбору і практичного показу роботи з додатками та програмами.

Вчитель має детально продумати повністю увесь етап роботи з коміксом на уроці в усіх деталях і чітко визначити завдання, що даватимуться учням.

Наприклад, у вигляді коміксів можна візуалізувати крилаті вирази та фразеологізми, навіть синтаксичні правила, правопис префіксів чи складних слів. Можна показати історію персонажа, який допомагає іншим позбутися вживання калькованих слів. Або ж створити комікси з пропущеними словами, які діти мають відновити [6] (рис. 1).

Існує безліч варіантів використання коміксів у роботі, серед яких:

- Створення коміксу-біографії, що дозволяє учням узагальнити основні факти з життя авторів творів, що вивчаються;
- Активізація словникового запасу, такі комікси можна використовувати для закріплення вивчення нових/невдомих слів, ввівши їх в контекст;
- Удосконалення розмовних навичок спілкування з різними фокус-групами, створення діалогів і реплік персонажів коміксу;
- Розвиток логічного мислення – створення розповіді та її ілюстрування, без втрати зв'язку з навчальним завданням і теорією;
- Формування креативного дизайн-мислення – створення власної моделі коміксу [15, с. 6].

За відсутності мережі Інтернет, можна створити такі альтернативи роботі з коміксами в електронному вигляді:

- Нарізати малюнки з певним сюжетом, утворити «кадри». Учні отримують завдання повторювати за цими малюнками розповісти власні історії;

Рис. 1. Приклад створеного коміксу за допомогою онлайн-сервісу Pixton (автор: журнал «На урок»)

– Забрати останній малюнок коміксу та дати завдання придумати фінал, тобто домалювати кадр та визначити найкращий фінал;

– Дати вже створені комікси, але з порожніми бульбашками для реплік. За малюнками, за логікою подій придумати діалоги;

Список літератури:

1. Ільян В.М. Сучасний стан вивчення читання як процесу (психолого-педагогічний аспект) / за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої. Київ, 2012. С. 36–40.
2. Волосевич І. Звіт за результатами всеукраїнського соціологічного дослідження «Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання». Український інститут книги. 2020. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1KCC8ZkOAXTWInqRTRchHzpVzUhKtxSf5> (дата звернення: 02.06.2021).
3. Гудощник О.В. Комікс в українському комунікаційному просторі. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Соціальні комунікації»*. 2017. № 17. С. 19–24.
4. Джугастрянська Ю.В. Чому та навіщо ми читаємо? КНУ імені Тараса Шевченка («ЛітАкцент»). 2020. URL: <http://litakcent.com/2020/01/14/chomu-ta-navishho-mi-chitayemo-paperovi-chi-elektronni/> (дата звернення: 04.06.2021).
5. Колесова Г. Формування читацької компетентності учнів початкової школи. Освіторія. 2017. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/1192-formuvannya-chitatsko-kompetentnost-uchniv-pochatkovo-shkoli> (дата звернення: 04.06.2021).
6. Комікси на уроках: розвага чи дієвий навчальний інструмент? Освітній проект "На урок". 2020. URL: <https://naurok.com.ua/post/komiksi-na-urokah-rozvaga-chi-dieviy-navchalniy-instrument> (дата звернення: 08.06.2021).
7. Кондзелка Н. Освітні перспективи коміксів. Irbis Comics. 2020. URL: https://irbis-comics.com.ua/articles/osvitni_perspektivy_komiksiv (дата звернення: 04.06.2021).
8. Кривко Н. Комікси як засіб інтерактивного навчання. Онлайн-інструменти для створення коміксів. Освітній проект «На урок». 2019. URL: <https://naurok.com.ua/conference/interactive> (дата звернення: 04.06.2021).
9. Кризь призму соціології. Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека. 2019. №1. С. 16.
10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Золоті литаври / голова ред. А. Волков. Чернівці, 2001. 634 с.
11. Лисенко О.В. Комікси як графічний інструмент педагога у виховній діяльності. Всеукраїнська науково-практична конференція "Практика роботи сучасного вчителя: інноваційні розробки та традиційні методики". 2020. URL: <https://genezum.org/library/komiksy-yak-grafichnyy-instrument-pedagoga-u-vyhovniy-diyalnosti-462> (дата звернення: 08.06.2021).
12. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 508 с.
13. Луцєвська О. Функції коміксів. Освітній проект «Чи-то-мо». 2016. URL: <https://archive.chytomo.com/master-class/format-komiksu-formuye-zavzvatix-chitachiv> (дата звернення: 04.06.2021).
14. Нова українська школа : порадник для вчителя / за заг. ред. Н72 Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.

– Роздати групам різні малюнки одного сюжету. Попросити заповнити репліками певну частину сюжету, після з'єднати отримані історії.

Звісно ж не у всіх вчителів є час та можливість створити власні комікси. Тут на допомогу прийде збірка спеціально створених українських коміксів – мальовписів. На даний час, в Україні, створено 10 видавництв, серед яких 8, що випускають комікси українського виробництва, до яких належать: «Леополь», «Рідна Мова», «Asgardian Comics», «Fireclaw», «Nebeskey», «Northern Lights», «UA Comics» та «Vovkulaka», а 2 інші видавництва виключно переклади коміксів – Irbis Комікси та Molfar Comics.

Тобто, педагогічна практика доводить, що комікси активізують освітню діяльність. Їх можна використовувати не тільки на будь-якому уроці та на різних його етапах, але й при вивченні, практично будь-якого предмету.

Висновки. Отже, проаналізувавши усі можливості технології створення навчальних коміксів для формування читацької компетентності учнів початкової школи, можна говорити, що це ще абсолютно невивчений та новий вид роботи.

Традиційний урок вже є неефективним, тож зміни потребує і сам підхід до навчання читання, вчитель має шукати нові засоби та форми навчання – одним з яких є технологія створення навчальних коміксів. Педагогічна практика доводить, що комікси активізують освітню діяльність, збагачується словниковий запас учнів, відбувається удосконалення розмовних навичок, з допомогою створення діалогів і реплік персонажів коміксу учні відпрацьовують мовні структури в контексті, вдосконалюють навички спілкування з різними фокус-групами, також, це сприяє розвитку логічного мислення, формуванню креативного дизайн-мислення.

15. Остапенко Л.П. Дидактичний потенціал коміксів. URL: http://www.institutemvd.by/components/com_chronoforms5/chronoforms/uploads/20160404154807_OstapenkoSoloviova.pdf (дата звернення: 08.06.2021).
16. Пелюшенко О. Чому читання корисне?. Інститут іноземної філології в НПУ ім. Драгоманова (Журнал «Читай»). 2017. URL: <https://chytay-ua.com/blog.php?id=381> (дата звернення: 04.06.2021).
17. Ткаченко Т. Комікси. Спецпроект НУШ «Бери й роби». ГС «Освіторія». 2019. URL: <https://osvitoria.media/experience/bery-j-roby-komixy/> (дата звернення: 04.06.2021).
18. Федорова О.А. Формування аудитивних умінь іноземних слухачів підготовчого відділення у процесі навчання української мови : дис. канд. пед. наук : 13.00.02. Івано-Франківськ, 2016. 260 с.
19. Шиян Р.Б. Типова освітня програма. URL: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_pid_kerivnictvom_r_b_shijana/316-1-0-7365 (дата звернення: 04.06.2021).
20. Як з дитиною «читати» ілюстрації книг? Ірбіс Комікси.– 2017. URL: https://irbis-comics.com.ua/articles/jak_z_dytynoju_chytaty_iljustraciji_knyg (дата звернення: 07.06.2021).
21. Яценко Н. А. Скетчноутинг та комікси на уроках. Візуалізація ідей. *Педагогічна майстерня*. 2018. № 5. С. 89.
22. Marvel HD. Marvel HQ. 2020. URL: <https://www.marvelhq.com/> (дата звернення: 08.06.2021).
23. Yang G. Сильні сторони коміксу в освіті. Comics Education. 2003. URL: <https://www.geneyang.com/comicsedu/strengths.html> (дата звернення: 07.06.2021).

References:

1. Плян V.M. (2012) *Suchasnyi stan vyvchennia chytannia yak protsesu (psykholoho-pedahohichnyi aspekt)* [The current state of the study of reading as a process (psychological and pedagogical aspect)] / ed. V.V. Zasenka, A.A. Kolupaeva. Kyiv, pp. 36–40.
2. Volosevych I. (2020) *Zvit za rezultatamy vseukrainskoho sotsiolohichnoho doslidzhennia «Chytannia v konteksti mediaspozhyvannia ta zhyttiekonstruiuvannia»* [Report on the results of the all-Ukrainian sociological study "Reading in the context of media consumption and life design"]. Ukrainian Book Institute. Available at: <https://drive.google.com/drive/folders/1KCC8ZkOAXTWInqRTRchHzpVzUhKtxSf5> (accessed 02 June 2021).
3. Gudoshnyk O.V. (2017) *Komiks v ukrainskomu komunikatsiinomu prostori* [Comics in the Ukrainian communication space]. *Bulletin of Dnipropetrovsk University. Social Communications Series*, no. 17, pp. 19–24.
4. Dzhugastrianska U.V. (2020) *Chomu ta navishcho my chytaiemo?* [Why and why do we read?]. Taras Shevchenko National University (LitAkcent). Available at: <http://litakcent.com/2020/01/14/chomu-ta-navishho-mi-chitayemo-papero-vi-chi-elektronni/> (accessed 04 June 2021).
5. Kolesova G. (2017) *Formuvannia chytatskoi kompetentnosti uchniv pochatkovoї shkoly* [Formation of reading competence of primary school students]. *Osvitoria*. Available at: <https://www.pedrada.com.ua/article/1192-formuvannya-chitatsko-kompetentnost-uchnv-pochatkovo-shkoli> (accessed 04 June 2021).
6. Educational project "For a lesson" (2020) *Komiks na urokakh: rozvaha chy diievyi navchalnyi instrument?* [Comics in the classroom: entertainment or an effective learning tool?]. Available at: <https://naurok.com.ua/post/komiksi-na-urokah-rozvaga-chi-dievyi-navchalnyi-instrument> (accessed 08 June 2021).
7. Kondzelka N. (2020) Educational prospects of comics. *Irbis Comics*. Available at: https://irbis-comics.com.ua/articles/osvitni_perspektyvy_komiksiv (accessed 04 June 2021).
8. Kryvko N. (2019) *Komiks yak zasib interaktyvnoho navchannia. Onlain-instrumenty dlia stvorennia komiksiv* [Comics as a means of interactive learning. Online tools for creating comics]. Educational project "For a lesson". Available at: <https://naurok.com.ua/conference/interactive> (accessed 04 June 2021).
9. Ternopil Regional Universal Scientific Library (2019) *Kriz pryzmu sotsiolohii* [Through the prism of sociology], no. 1, p. 16.
10. Volkov A. (ed.) (2001) *Leksykon zahalnoho ta porivnialnoho literaturoznavstva* [Lexicon of general and comparative literature]. Golden Timpani Chernivtsi, 634 p.
11. Lysenko O.V. (2020) *Komiks yak hrafichnyi instrument pedahoha u vykhovni diialnosti* [Comics as a graphic tool of a teacher in educational activities]. All-Ukrainian scientific-practical conference "Practice of modern teacher's work: innovative developments and traditional methods". Available at: <https://genezum.org/library/komiks-yak-grafichnyy-instrument-pedagoga-u-vyhovniy-diyalnosti-462> (accessed 08 June 2021).
12. Kovalev Y.I. (ed.) (2007) *Literary encyclopedia: in 2 volumes*. Kyiv: VC "Academy", t. 1, 508 p.
13. Lushchetskaya O. (2016) *Funktsii komiksiv* [Functions of comics]. Chi-to-mo educational project. Available at: <https://archive.chytomo.com/master-class/format-komiksu-formuye-zavzatyachitachiv> (accessed 04 June 2021).
14. Bibik N.M. (ed.) (2018) *New Ukrainian school: a guide for teachers*. Kyiv: Litera, 160 p.
15. Ostapenko L.P. *Dydaktychnyi potentsial komiksiv* [Didactic potential of comics]. Kharkiv National Pedagogical University named after G.S. Skovoroda. Available at: http://www.institutemvd.by/components/com_chronoforms5/chronoforms/uploads/20160404154807_OstapenkoSoloviova.pdf (accessed 08 June 2021).
16. Pelyushenko O. (2017) *Chomu chytannia korisne?* [Why is reading useful?] Institute of Foreign Philology at NPU. Dragomanova (Magazine "Read"). Available at: <https://chytay-ua.com/blog.php?id=381> (accessed 04 June 2021).
17. Tkachenko T. (2019) *Komiks* [Comics]. NUS special project "Take and do". GS "Osvitoria". Available at: <https://osvitoria.media/experience/bery-j-roby-komixy/> (accessed 04 June 2021).
18. Fedorova O.A. (2016) *Formuvannia audytyvnykh umin inozemnykh slukhachiv pidhotovchoho viddilennia u protsesi navchannia ukrainskoi movy* [Formation of auditory skills of foreign students of the preparatory department in the process of teaching the Ukrainian language]: dis. cand. ped. sciences: 13.00.02. Ivano-Frankivsk, 260 p.
19. Shiyana P.B. *Typova osvittia ppoprama* [Typical lighting program]. Available at: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/normativna_baza_nush/tipova_osvitnja_programa_pid_kerivnictvom_r_b_shijana/316-1-0-7365 (accessed 04 June 2021).
20. Irbis Comics (2017) *Yak z dytynoi «chytaty» iliustratsii knykh?* [How to "read" illustrations of books with a child?]. Available at: https://irbis-comics.com.ua/articles/jak_z_dytynoi_chytaty_iljustraciji_knyg (accessed 07 June 2021).
21. Yatsenko N.A. (2018) *Sketchnoutynh ta komiks na urokakh. Vizualizatsiia idei* [Sketchouting and comics in the classroom. Visualization of ideas]. *Pedagogical workshop*, no. 5, p. 89.
22. Marvel HD (2020) *Marvel HQ*. Available at: <https://www.marvelhq.com/> (accessed 08 June 2021).
23. Yang G. (2003) *Strengths of comics in education*. Comics Education. Available at: <https://www.geneyang.com/comicsedu/strengths.html> (accessed 07 June 2021).

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 10 (98) жовтень 2021 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73021 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
E-mail: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 31.10.2021 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 33,02. Тираж 100 прим.
Зам. 1021-106.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.